

RADOSŤ LÁSKY

Žijeme v kultúre, kde manželstvo obmedzuje jednotlivca. No zároveň, tá istá kultúra ponúka množstvo alternatív. Ohrozujú ho aj ekonomické, pracovné či študijné problémy, vplyv ideológií, zlyhanie iných párov, strach z posvätného, emotívne a romantické chápanie lásky, strata slobody, všeobecné odmietanie inštitúcie a byrokracie. Potrebujeme nájsť slová, motivácie a svedectvá, ktoré pomôžu mladým ľuďom byť viac schopní ušľachtlosti, angažovanosti, lásky a hrdinstva prijať výzvu manželstva. Niekedy nám „kultúra“ vnucuje citový a impulzívny život bez hraníc. Uprednostňuje sa výbušnosť, nestálosť, narcizmus, čo ľuďom nikdy neumožní mať väčšiu zrelosť. Znepokojujúce je aj šírenie pornografie, nútenej prostitúcie, komercii tela, čomu napomáha internet bez jasných pravidiel. V spleti týchto informácií sú páry neisté, váhavé, a ťažko hľadajúce cestu spoločného rastu. Mnohí ostávajú na začiatku emocionálneho a sexuálneho života. Kríza ihneď pár destabilizuje a prostredníctvom rozlúk a rozvodov, zanecháva vážne dôsledky na dospelých, deťoch aj na spoločnosti - oslabí jednotlivca aj spoločenské putá. Manželské krízy sa riešia „*uponáhľaným spôsobom a bez odvahy zachovať trpezlivosť; bez skúmania, vzájomného odpustenia, zmierenia a obety. Zo zlyhaní tak vznikajú nové vzťahy, nové páry, nové zväzky a nové manželstvá, čím sa vytvárajú zložité rodinné situácie, problematické pre kresťanský život*“.

Spracoval diakon R. Hreňo (body 40 - 41)

FARSKÉ OZNAMY

◆ Modlitby matiek budú v pondelok 9. a 16. októbra večer. V tie isté dni bude aj telocvičňa na ZŠ Prostějovská so začiatkom o 19:15 hod. Modlitby mužov sa 10. októbra uskutočnia v katedrálnom chráme o 16:30 hod. účasťou na sv. liturgii s následnou modlitbou pri ostatkoch blahoslavených biskupov. Biblická škola bude v utorok 10. a 17. októbra večer v chráme. Nácvik zboru bude v stredu 11. a 18. októbra večer. Tichá adorácia s Korunkou Božieho milosrdenstva a požehnaním bude vo štvrtok 12. a 19. októbra v čase 19:00 - 21:00 hod. Stretko detí a zborík budú v piatok 13. a 20. októbra o 16:15 hod.

◆ V piatok 13. októbra, v deň zakončenia fatimských zjavení, vás pozývame na modlitbu mariánskeho večeradla so začiatkom o 16:30 hod.

◆ V ten istý deň, 13. októbra, pozývame všetky deti nahlásené na prvú sv. spoveď a ich rodičov na prvé stretnutie v chráme. Účasť je povinná. Začíname 17:30 hod. sv. liturgiou s následným stretnutím.

◆ V utorok 17. októbra bude po večernej sv. liturgii moleben k bl. P. P. Gojdičovi.

◆ V piatok 20. októbra sa uskutoční prvé stretnutie kantorského kurzu po večernej sv. liturgii o 18:15 hod. Stretnutia budú prebiehať v dvojtýždňových intervaloch. Srdečne pozývame všetkých záujemcov o liturgický spev.

◆ V mesiaci október na nás čakajú tieto nedelne zbierky: 22. októbra bude zbierka na misie a 29. októbra farská zbierka na výstavbu farskej budovy.

o. Peter Kačur

Vydáva Gréckokatolícky farský úrad Prešov - Sídliisko 3, Mirka Nešpora 24, 08001 Prešov. Tel.: 051/7743202, web: <http://www.sidliisko3.sk>, email: fara@sidliisko3.sk. Vychádza dvojtýždne. Príspevok je dobrovoľný. Neprechádza jazykovou úpravou. Vyhradené práva na úpravu článkov. Bankové spojenie - IBAN: SK69 7500 0000 0040 0021 6918.

INFORMÁTOR

GR. KAT. FARNOSTI PREŠOV - SÍDLISKO 3

18
2017
ročník XV.

Pane, zmiluj sa

Za normálne by malo byť vo všeobecnosti považované, že pri nejakom prehrešku človek vyjadrí ľútosť nad tým, čo spáchal. Či už si to uvedomí sám alebo ho niekto na to upozorní. Takto by to malo fungovať medzi manželmi, medzi rodičmi a deťmi, medzi priateľmi navzájom, medzi nadriadenými a podriadenými.

Takto to funguje aj v duchovnom živote. Ved' sa len pozrime na sv. liturgiu, koľkokrát tam vyslovujeme slová vyjadrujúce ľútosť. Ano, ide o slová "Pane, zmiluj sa".

Tento výraz "zmilovať sa" je pre mnohých z nás spojený s akýmsi odpustením toho, ktorý má moc a v románoch býva použitý na vyjadrenie omilostenia nepriateľa. Tento výraz sa teda spája s prosbou o udelenie milosti ostat' nažive. Ale výraz "elejson" (z gréčtiny) má aj iný význam.

Grécke slovo "eleos" je jedným z troch výrazov pre milosrdenstvo. Toto slovo nevyjadruje milosrdenstvo len ako akúsi pocitovú náklonnosť k človeku trpiacemu núdzu. A tiež neznamená len akési slabé súcitné zmýšľanie s druhým človekom, ale je to i zároveň aktívny vstup do jeho biedy. Ide teda o akýsi účinný súcit.

Matúš vo svojom evanjeliu cituje dvakrát slová proroka Ozeáša: "Milosrdenstvo (eleos) chcem, a nie obeť" (porov. Mt 9, 13). Chovanie Ježišových učeníkov má byť určovaný konkrétnou milosrdnou láskou k ľuďom. A keďže sú milosrdní, dostane sa im milosrdenstva. Tak im to sľúbil Pán v blahoslaven-

stvách.

Každý kresťan sa môže vo svojej biede obracať k Ježišovi a spoliehať sa na jeho zľutovanie ako napríklad slepý Bartimej. Dvakrát vykrikuje: „Ježišu, zmiluj sa nado mnou!“ (Mk 10, 47n) Žena s chorou dcérou zvoláva tie isté slová (porov. Mt 15, 22) a otec námesačného chlapca vrhaný zlým duchom do ohňa a do vody (porov. Mt 17, 15) tiež. Ako ľudia sa niekedy cítime bezradní, pokiaľ sa veci v našom živote nevyvíjajú tak, ako by sme chceli. Práve preto môžeme a máme prosieť Ježiša o zľutovanie, teda o jeho súcitný a aktívny vstup do nášho problému. Toto zvolávanie nám Cirkev ponúka pri sv. liturgii pri každom slávení Eucharistie, keď spievame „Pane, zmiluj sa“. Ako spôsob meditácie môžeme použiť aj Ježišovu modlitbu, kde opakujeme tie isté slová.

Keď sa k nám teda Ježiš milosrdne skláňa, dostáva sa nám uzdravenia a zakúšame vnútorný pokoj. Miesto toho, aby sme sa na seba hnevali, začíname so sebou samými zachádzať milosrdne. Ježiš je milosrdný Spasiteľ, ktorý k ľuďom pristupuje s milosrdenstvom a jedná s nimi milosrdne, keď nám odpúšťa hriechy a uzdravuje ich rany, čím im umožňuje nový štart k naplnenému životu. Na základe toho, že naše životy sú zahŕňané a oživované Ježišovým milosrdenstvom (eleos), môžeme sa tak každý z nás stavať prameňom jeho súcitného a aktívneho milosrdenstva i pre svoje najbližšie okolie, pre svet.

Spracoval o. Peter Kačur podľa knihy A. Grúna Sedmero skutků milosrdenství

LITURGICKÝ PROGRAM

Pondelok, 9. október

Svätý apoštol Jakub Alfejov
06:30 csl. sv. lit. (HP 268); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 255); Ap. zač. 248 (Flp 4, 10 – 23); Lk zač. 33 (7, 36 – 50)

Utorok, 10. október

Svätí mučeníci Eulampios a Eulampia
06:30 sl. sv. lit. (PZ 109); 18:00 csl. sv. lit. (HP 110); Ap. zač. 249 (Kol 1, 1 – 2. 7 – 11); Lk zač. 34 (8, 1 – 3)

Streda, 11. október

Svätý apoštol Filip, jeden zo siedmich diakonov
06:30 csl. sv. lit. (HP 271); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 258); Ap. zač. 251 (Kol 1, 18 – 23); Lk zač. 37 (8, 22 – 25)

Štvrtok, 12. október

Svätí mučeníci Probus, Tarach a Andronik.
06:30 sl. sv. lit. (PZ 112); 18:00 csl. sv. lit. (HP 113); Ap. zač. 252 (Kol 1, 24 – 29); Lk zač. 41 (9, 7 – 11)

Piatok, 13. október

Svätí mučeníci Karpos, Papyll a Agatonika
06:30 csl. sv. lit. (HP 114); 17:30 sl. sv. lit. (PZ 114); Ap. zač. 253 (Kol 2, 1 – 7); Lk zač. 42 (9, 12b – 18a)
16:30 Mariánske večeradlo so zasvätením

Sobota, 14. október

Svätí mučeníci Nazarios, Gerbasios, Protasios a Celzcius
06:30 csl. sv. lit. (HP 115); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 115); Ap. zač. 174 (2 Kor 3, 12 – 18); Lk zač. 22 (6, 1 – 10)

Nedeľa, 15. október

Hlas. 2. Devätnásta nedeľa po Päťdesiatnici. Prepodobný otec Euty-mios Nový.
08:00 csl. sv. lit. (HP 98); 10:00 sl. sv. lit. (PZ 97); Ap. zač. 203 (Gal 2, 16 – 20); Lk zač. 35 (8, 5 – 15)

17:00 Večiereň

Pondelok, 16. október

Svätý mučeník Longin stotník
06:30 csl. sv. lit. (HP 109); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 108); Ap. zač. 255 (Kol 2, 13 – 20); Lk zač. 43 (9, 18 – 22)

Utorok, 17. október

Svätý prorok Ozeáš
06:30 sl. sv. lit. (PZ 109); 18:00 csl. sv. lit. (HP 110); Ap. zač. 256 (Kol 2, 20 – 23; 3, 1 – 3); Lk zač. 44 (9, 23 – 27)
18:45 Moleben k bl. P. P. Gojdičovi

Streda, 18. október

Svätý apoštol a evanjelista Lukáš
06:30 csl. sv. lit. (HP 275); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 262); Ap. zač. 259 (Kol 3, 17 – 25; 4, 1); Lk zač. 47 (9, 44 – 50)

Štvrtok, 19. október

Svätý prorok Joel
06:30 sl. sv. lit. (PZ 112); 18:00 csl. sv. lit. (HP 113); Ap. zač. 260 (Kol 4, 2 – 9); Lk zač. 48 (9, 49 – 56)

Piatok, 20. október

Svätý veľkomučeník Artemios
06:30 csl. sv. lit. (HP 114); 17:30 sl. sv. lit. (PZ 114); Ap. zač. 261 (Kol 4, 10 – 18); Lk zač. 50 (10, 1 – 15)

Sobota, 21. október

Prepodobný otec Hiláron Veľký
06:30 csl. sv. lit. (HP 115); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 115); Ap. zač. 178 (2 Kor 5, 1 – 10a); Lk zač. 29 (7, 1b – 10)

Nedeľa, 22. október

Hlas. 3. Dvadsať nedeľa po Päťdesiatnici. Svätý, apoštolom rovný, Aberkios Divotvorca, hierapolský biskup.
08:00 csl. sv. lit. (HP 110); 10:00 sl. sv. lit. (PZ 99); Ap. zač. 215 (Gal 6, 11 – 18); Lk zač. 83 (16, 19 – 31)
17:00 Večiereň

o. Peter Šturák ml.

 - zdržanlivosť od mäsa

CHODENIE DO CHRÁMU

Časti chrámu - ikonostas (dvere)

Pri pohľade na ikonostas vidíme dva typy dverí. Stredné, nazývajú sa aj kráľovské - cárske, lebo cez ne prechádza Kráľ slávy, Pán neba vo svätých daroch. Dostali pomenovanie aj sväté, lebo cez ne sa prenášajú sväté dary a nie je dovolené cez ne prechádzať nikomu okrem kňazov. Sú dvojkrídlové, pripomínajúce Starý a Nový zákon. Symbolizovali Spasiteľa podľa Jeho slov: „Ja som brána. Kto vojde cezo mňa, bude spasený; bude vchádzať i vychádzať a nájde pastvu.“ Je na nich vyobrazené Zvestovanie presvätej Bohorodičky ako počiatok nášho vykúpenia a kvôli spomienke, že vtelením Božieho Slova sa nám otvorilo nebo. Nájdeme na nich aj vyobrazenie štyroch evanjelistov, ktorí nám zvestujú radostnú zvesť. Okrem kráľovských dverí na ikonostase vidíme aj menšie dvere – nazývajú sa aj diakonské, lebo cez ne vchádzajú diakoni do svätyne. Sú na nich zobrazení diakoni s orárom v ruke, alebo anjeli, ktorí nám pripomínajú, že tam, kde Boh sedí na prestole, patrí sa vstupovať s anjelskou nevinnosťou a zbožnosťou. Na dverách južnej strany sa obvykle nachádza ikona archanjela Michala ako strážcu vchodu do raja. Na severných dverách je ikona svätého prvomučeníka Štefana alebo archanjela Gabriela alebo Rafaela.

Spracoval o. Peter Šturák ml.

AKO SPRÁVNE ODPOVEDAŤ?

Východný obrad oplýva rôznou bohatosťou. Málokedy sa stane, že liturgický rok, ktorý prežívame, je na vlas rovnaký ako ten predošlý. Minimálne dochádza k zmenám slávenia pohyblivých sviatkov, ktoré sa odvodzujú od slávenia Pánovho vzkriesenia - nedele Paschy. Túto bohatosť nebadáme iba pri sviatkoch. Stretávame sa s ňou v každodennom živote a tým najlepším príkladom ako si to môžeme uvedomiť sú pozdravy, ktoré poznáme. Keďže sa s nimi stretávame často, pomerne často si ich aj zamieňame. Preto je namieste vysvetliť si jednotlivé pozdravy a hlavne spôsoby, ktorými na ne odpovedáme.

V liturgickom roku máme tri obdobia, ktorým zodpovedajú aj tri rôzne pozdravy. Počas roka sa bežne pozdravujeme zvolaním SLÁVA ISUSU CHRISTU a

odpovedáme SLÁVA I VO VIKI. Počas obdobia Vianoc používame pozdrav CHRISTOS RAŽDAJETSJA a odpovedáme SLAVITE JEHO. No a na Kristovo vzkriesenie používame oslavný pozdrav CHRISTOS VOSKRESE a reagujeme odpoveďou VO-ISTINU VOSKRESE.

Ďalším pozdravom, ktorý je pomerne dosť používaný a najviac mýlený, je pozdrav, ktorý vyslovujeme napr. pri spoločných stretnutiach alebo pri myrovaní. Ide o dvojjazyčnú verziu. Na zvolanie KRISTUS MEDZI NAMI odpovedáme JE A BUDE a v cirkevno-slovančine to znie CHRISTOS PROSREDI NAS s odpoveďou JEST I BUDET.

Prajem veľa radosti z oslavy Pána aj cez celkom obyčajný pozdrav doma, v škole, práci, obchode či na ulici.

o. Peter Kačur

